

Pro Puruvesi

PRO PURUVESI ry:n TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2021

1. Pro Puruvesi ry

Pro Puruvesi-yhdistys perustettiin Kerimäellä 15.7.2010.

Yhdistyksen tarkoitus on edistää Puruveden vesistön puhtautta ja hyvinvointia sekä lisätä tietoisuutta Puruveden tilasta.

Patentti- ja rekisterihallitus hyväksyi 19.10.2010 Pro Puruveden yhdistysrekisteriin. Savo-Karjalan yritysvero toimisto merkitsi 1.4.2012 Pro Puruvesi ry:n ennakkoperintärekisteriin ja antoi Y-tunnuksen 2470058-9. Yhdistys ei ole ALV-velvollinen.

Yhdistys on poliittisesti sitoutumaton ja riippumaton muista järjestöistä. Puruvettä tarkastellaan kokonaisuutena ja eri alueita tasapuolisesti. Puruvesi-työstä toivottiin alusta alkaen seutukunnan yhteistä asiaa, mutta myös valtakunnallisen kiinnostuksen kohdetta.

2. Jäsenet

Yhdistyksessä voi olla varsinaisia jäseniä ja kannatusjäseniä. Jäsenmäärä oli

- 15.7.2010	6 (perustajajäsenet)
- 31.12.2011	673 (1. tilikausi 15.7.2010 – 31.12.2011)
- 31.12.2012	805
- 31.12.2013	867
- 31.12.2014	1061
- 31.12.2015	1170
- 31.12.2016	1236
- 31.12.2017	1376
- 31.12.2018	1463
- 31.12.2019	1539
- 31.12.2020	1554
- 31.12.2021	1573

3. Hallitus ja kokoukset

Pro Puruveden syyskokouksessa 22.11.2020 valittiin yhdistyksen puheenjohtajaksi vuodeksi 2021 Reijo Jantunen ja hallituksen jäseniksi Anna-Maija Asikainen, Aulis Herttuainen, Tarmo Kosonen, Hannu Kutvonen, Kari Lindström, Anneli Makkonen, Lasse Musakka, Raimo Oksman, Hilikka Partanen ja Arto Pekonen. Hallitus valitsi keskuudestaan varapuheenjohtajaksi Lasse Musakan, sihteeriksi Anna-Maija Asikaisen ja rahastonhoitajaksi Hannu Kutvosen. Hallituksen kokouksia oli toimintakauden aikana kymmenen. Kuusi hallituksen kokouksista pidettiin etäkokouksena johtuen koronatilanteesta. Toiminnantarkastajaksi syyskokous valitsi vuodeksi 2021 Jouko Piiparisen ja varatoiminnantarkastajaksi Kari Rannanpihan.

Yhdistyksen sääntömääräinen kevätkokous pidettiin 28.6.2021 ja syyskokous 22.11.2021.

Kevätkokous olisi tullut Pro Puruveden sääntöjen mukaan pitää huhtikuun loppuun mennessä.

Oikeusministeriön ohjeiden mukaan kevätkokousta oli koronapandemian takia mahdollisuus siirtää

syksyyn asti. Pro Puruveden hallitus teki siirtopäätöksen kevätkokouksen pitämisestä 28.6.2021.

Pro Puruvesi ry:llä ei ole ollut palkattua henkilöstöä eikä puheenjohtajalle eikä hallituksen jäsenille ole maksettu palkkioita. Kulukorvauksia on maksettu hallituksen päätöksillä tapauskohtaisesti. Yhdistyksellä on ollut Kerimäki-talosta 1.5.2017 alkaen vuokralla yksi toimistohuone varastotilana. Muita kiinteitä toimitiloja ei ole ollut.

4. Toiminta

Toimintaolosuhteet olivat koronan vuoksi vuonna 2021 vuoden 2020 tapaan poikkeukselliset ja vaikuttivat niin Pro Puruveden toimintaan kuin koko vesienhoitotyöhön.

Talvella 2020/2021 jäätilanne Puruvedellä oli jään noston kannalta huono. Pro Puruvedellä ei ollut kelvollista jäätä nostettavanaan eikä jäällä olisi ollut talvella 2021 normaalia käyttöäkään koronan peruttua tavanomaiset jäänveistotapahtumat. Vuonna 2011 alkanut jäännostoperinne katkesi toiseksi talveksi peräkkäin. Syksyllä 2021 hyvälaatuista jäätä alkoi muodostua jo joulukuun alussa. Pro Puruvesi aloitti jään hoidon perinteisellä Pääkannan alueella. Yllättäen tuli tilaisuus jään nostoon jo joulukuun lopussa. Pro Puruvesi nosti noin 25 000 kiloa Puruveden kirkasta teräsjäätä Joensuuhun. Ensimmäistä kertaa jäätä nostettiin joulukuussa. Jään nostossa jäi väliin kaksi talvea, mutta vain vuosi 2020.

Koronapandemia aiheutti muutoksia Pro Puruveden vuoden 2021 suunnitelmiin. Osa tapahtumista, joihin oli suunniteltu osallistuttavan, peruttiin. Myös pitkälle valmistellut koululaisten Puruvesi-päivät toukokuulle ja syksyille peruttiin koulujen koronarajoitusten vuoksi. Kun myös muuta liikkumista ja kokoontumisia oli rajoitettu, mahdollisuuksia päästä henkilökohtaisiin keskusteluihin Puruvesi-asioista oli normaalivuosi vähemmän, mutta sentään vuotta 2020 enemmän.

Puruvesi-seminaari oli suunniteltu pitää syksyllä 2020 Kerimäellä Kirkkorannan suuressa teltassa. Seminaari jouduttiin koronan vuoksi perumaan.

Jäsenmäärän kasvu jäi pieneksi kuten myös edellisenä vuonna. Syynä oli erityisesti koronan peruuttamat tapahtumat. Ne ovat olleet aivan keskeisiä uusien jäsenten saamisen kannalta.

Useimmat kokoukset, joihin Pro Puruvesi on koronapandemian aikana osallistunut, ovat olleet etäkokouksia. Vuosittainen vesistökuunnostusverkoston seminaari ja FRESHABIT-hankkeen vuositapaaminen olivat webinaareina kuten monet muutkin vesiensuojeluun liittyneet seminaarit ja työpajat, joihin osallistuttiin.

Poikkeuksellisista toimintaolosuhteista huolimatta Pro Puruvesi on myös vuonna 2021 toiminut monella tapaa Puruveden puhtaan tulevaisuuden edistämiseksi.

4.1. Puruveden tilan seuranta

Puruveden tila ja sen ymmärtäminen ovat perusta oikein suunnattaville vesienhoitotöille sekä valuma-alueilla että vesialueella. Pro Puruvesi osallistuu tilannekuvan muodostamiseen sekä omin toimin että aktiivimalla kansalaisia havainnoimaan ja ilmoittamaan havainnoistaan.

Puruvedellä oli kesällä 2021 sinileväesiintymiä selvästi vähemmän kuin kesällä 2020. Ilmoituksia sinilevästä tuli vajaa 30 kun vuonna 2020 sinilevähavaintoja oli kuutisenkymmentä. Veden nopea lämpeneminen alkukesästä ei Puruvedellä merkinnyt sinileväalittiuden lisääntymistä. Lämpimimmän veden aikaan ei aiempinakaan kesinä ole ollut merkittävästi sinilevää. Sinilevän muodostuminen painottui vielä edellisiä kesiä selvemmin hyvin vähäravinteisille selkävesille. Sieltä sinilevää kevyessä tuulessa ajautui rannoille. Lahtialueilla oli vain muutama sinilevähavainto. Edelleenkin ei tiedetä mikä sinilevän Puruveden vähäravinteisilla selkävesillä aiheuttaa.

Sinileväseuranta löytyy Pro Puruveden ylläpitämästä seurantajärjestelmästä. Linkki on kotisivuilla (www.propuruvesi.fi). Pro Puruvesi vastasi sinileväseurannasta myös virallisella valtakunnallisella havaintopisteellä Kerimäen Kirkkorannassa kesäkuun alusta syyskuun loppuun 1ke/viikko.

Pro Puruveden laaja näkösyvyysmittaus jatkui entisellään noin 40:ssä pisteessä. Mittaus suoritetaan neljästi vuodessa (maaliskuu, kesäkuu, elokuu, lokakuu). Muutamista pisteistä ei ole jokaisessa mittauksessa mittaustulosta. Seurannasta vastasi vapaaehtoistyönä ilman korvauksia 12 henkilöä. Kymmenvuotisen seurannan aikana näkösyvyyksissä on heikkenevä suunta. Joinakin vuosina näkösyvyys on poikkeuksellisesti heikentynyt ja palannut seuraavina vuosina pitkäaikaiseen trendiin. Seurantatulokset löytyvät Pro Puruveden kotisivuilta.

Pro Puruvesi osallistui Ilmatieteen laitoksen johdolla toimivan lumimittausverkoston lumimittauksiin Kuonanjärvi-Vehkajärvet alueella. Lumimittaus liittyy seurantakokonaisuuteen, jossa ovat Kuonanjoen jatkuvatoiminen mittausasema ja Kuonanjärven itärannan tuntumassa oleva jatkuvatoiminen sademittausasema. Lumimittaus talvella 2021 jäi melko vähäiseksi johtuen lumitilanteesta.

4.2. Yhteistyöverkoston kehittäminen ja Puruvesi-tietouden lisääminen

4.2.1. Paikallinen ja alueellinen taso

Yhteistyö Etelä-Savon ELY-keskuksen ja Suomen metsäkeskuksen kaakkoisen palvelualueen kanssa on jatkunut hyvin tiiviinä. Myös yhteistyö Puruveden kalatalousalueen kanssa on ollut varsin kiinteää. Yhteistoimintaa on ollut myös Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen, Luonnonvarakeskuksen Enonkosken toimipisteen ja Metsähallituksen Luontopalvelun Savonlinnan toimipisteen kanssa. FRESHABIT-hanke on ollut erinomainen foorumi yhteistyön monipuolistamiseksi ja edelleen kehittämiseksi. Yhteistoiminta kumppanuuspöytineen Savonlinnan ja Kiteen kaupunkien kanssa alkaa löytää muotojaan.

OPERANDUM-hanke on myös vuoden 2021 aikana ollut tärkeä paikallisen yhteistyöverkoston kehittämisessä Vehkajärvien ja Kuonanjärven alueella. Pro Puruvesi on osallistunut hankekokouksiin ja tiedottamiseen sekä tukenut toimijoita paikallistuntemuksellaan.

Kaksi Puruvesi-työn kannalta tärkeää suunnitelmaa valmistui. Puruveden kalatalousalueen kattava vesienhoidon yleissuunnitelma, elikkä käytännössä Puruveden vesienhoidon yleissuunnitelma, hyväksyttiin kesällä. Se tehtiin Etelä-Savon ELY-keskuksen johtamana. Puruveden kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma valmistui vuoden lopulla. Puruveden kalatalousalue johti sitä suunnittelua. Vesienhoidon yleissuunnitelmassa painopiste on vesienhoidossa ja käyttö- ja hoitosuunnitelmassa kalastossa sekä kalastuksessa.

Samanaikainen suunnittelu antoi hyvän mahdollisuuden yhteisten näkökohtien huomioon ottamiseen. Pro Puruvesi oli molemmissa suunnitteluhankkeissa mukana. Erityisen vahvasti Pro Puruvesi osallistui vesienhoidon yleissuunnitelman laatimiseen. Suunnitelmilla viitotetaan vesienhoitoa ja kala-asioita Puruedellä pitkälle tulevaisuuteen. Molempien suunnitelmien valmisteluun on osallistunut runsaasti Puruveden vesienhoidon osapuolia. Suunnitteluprosessit ovat palvelleet myös yhteistyöverkoston kehittämistä ja Puruvesi-tietouden lisäämistä.

Osallistuminen Puruveden seutukunnan tapahtumiin

Pro Puruvesi osallistui vuonna 2021 oman esittelyteltan kera/omalla osastollaan Puruveden seutukunnalla seuraaviin tapahtumiin: 3.-4.7. Kesälahden Muikkumarkkinat, 9.7. Saimaan Taideluola Retretin Art Up-tapahtuma, 3.-4.8. Pyhät Polut kirkkovenesoututapahtuma (esittely 3.8. Pääkannassa ja 4.8. maastossa), 26.8. Kesälahti City Mahaton ja 26.11. Punkaharjun Jouluraitti. Em. tapahtumissa oli päivittäin paikalla 1-3 Pro Puruveden hallituksen jäsentä.

Pro Puruveden puheenjohtaja Reijo Jantunen piti 8.4. esityksen Puruveden vesienhoidosta Pohjois-Karjalan ja Kainuun kunnostusyhdyshenkilöiden etätapaamisessa ja 8.11. Imatran Rotaryklubille. Enanlahden koekalastuksen yhteydessä Reijo Jantunen piti Karelia AMK:n opiskelijaryhmille 1.9. ja 3.9. esityksen Puruveden vesienhoidosta.

4.2.2. Valtakunnallinen taso

FRESHABIT-hankkeen käynnistyminen 2016 ja vuonna 2018 käynnistynyt OPERANDUM-hanke ovat tarjonneet erinomaisen mahdollisuuden tehdä Puruvettä ja Pro Puruveden toimintaa tunnetuksi valtakunnallisesti ja rakentaa verkostoja valtakunnallisiin toimijoihin. Keskeiset valtakunnalliset toimijat Puruvedellä ovat vuoden 2021 aikana olleet Metsähallitus Luontopalvelut, Suomen Ympäristökeskus (SYKE), Luonnonvarakeskus (LUKE), Suomen metsäkeskus ja Ilmatieteen laitos. Pro Puruvesi on avustanut tiedotusasioissa ja tarjonnut paikallistuntemusta.

Keväällä 2020 perustettiin Suomen vesistöjähti. Se keskittyy Suomen sisävesien vesiensuojelun edistämiseen. Puruvesi ja Pro Puruvesi on ollut vesistöjähtien toiminnassa hyvin esillä. Vesistöjähtien yhteyteen perustettiin vuonna 2020 vesistöpaneeli. Siinä on noin 40 jäsentä. He edustavat monipuolista vesiensuojelun asiantuntemusta ympäri Suomen. Yksi jäsenistä on Pro Puruveden puheenjohtaja Reijo Jantunen. Suomen vesistöjähti ja vesistöpaneeli ovat tarjonneet uuden verkoston edistää Puruveden vesiensuojelua sekä tuoda Puruvedellä saatuja tuloksia ja kokemuksia mm. vapaaehtoistoiminnasta myös muiden tietoon.

Pro Puruvesi osallistui vuonna 2021 seuraaviin valtakunnallisiin tapahtumiin livenä/etänä: 17.3. vesistökuunnostusverkoston talviwebinaari, 23.9. Finnish Lakeland Forum, 28.-29.9. vesistökuunnostusverkoston vuosiseminaari ja 1.-2.11. vesistöpaneelin tapaaminen Lohjalla.

4.3. Tiedotustoiminta

Tiedottaminen Puruveden seutukunnan vakituksille ja vapaa-ajan asukkaille sekä sidosryhmille on ollut myös vuoden 2021 aikana erityisen huomion kohteena. Tiedotusvälineiden, kotisivujen ja somen merkitys on ollut tavanomaistakin suurempi, koska koronasta johtuen Pro Puruvesi ei ole päässyt normaaliin tapaan kertomaan kuulumisia eri tapahtumissa ja tapaamisissa.

Tiedotustilaisuus 3.9.2021

Pro Puruvesi järjesti 3.9. tiedotustilaisuuden Puruveden Enanlahden rannalla. Aiheena oli Pro Puruveden toimeksiannosta toteutettu koekalastus 28.8.-3.9. Enanlahdella. Jo ennen koekalastuksen alkamista oli lähetetty lehdistötiedote. Tavoitteena oli median kautta saada paikallisille tietoa koekalastuksen toteutustavasta.

Tiedotustilaisuus 12.10.2021

Pro Puruvesi järjesti yhdessä Timo Kivisto Consulting Oy:n kanssa tiedotustilaisuuden 12.10. Ruokkeen Lomakylässä Puruveden rannalla. Aiheena oli juuri valmistunut selvitys Puruveden taloudellisesta arvosta. FRESHABIT-hankkeeseen sisältyneen selvityksen toteutti Timo Kivisto Consulting Oy. Selvitykseen liittyvästä kyselystä lähetettiin lehdistötiedote toukokuussa 2021.

Tiedotustilaisuus 30.12.2021

Pro Puruvesi järjesti 30.12. median edustajille mahdollisuuden tutustua jään nostoon Puruveden Sammelselän reunalla Pääkannan alueella. Jäätä nostettiin Joensuuhun noin 25000 kiloa.

Pro Puruveden kevätkokouksen jälkeen lehdistölle lähetettiin lehdistötiedote vuoden 2020 toimintakertomuksineen ja syyskokouksen jälkeen lehdistötiedote vuoden 2022 henkilövalintoineen ja toimintasuunnitelmineen.

Tapahtumiin osallistumisella oli suuri merkitys suoriin kontakteihin omaan jäsenkuntaan ja

Puruveden seutukunnan asukkaisiin. Yhdistys saa arvokasta informaatiota suoraan kentältä tapahtumiin osallistuuksaan ja voi puolestaan kertoa mitä on tehty ja suunniteltu.

Pro Puruveden vastuulla FRESHABIT-hankkeessa ollut mobiilisovellus Puruveden vesiensuojelurakenteista/-toimista julkaistiin 2020. Pro Puruveden toimeksiannosta sovelluksesta tehtiin myös englanninkielinen versio. Molempia sovelluksia on päivitetty vuoden 2021 aikana. Linkki suomenkieliseen mobiilisovellukseen (<http://arcg.is/ijjWi>) ja englanninkieliseen versioon (<https://arcg.is/1un5a4>).

Pro Puruvesi osallistui OPERANDUM-hankkeen 19.10. työpajan ja maastokäynnin valmisteluun sekä itse tapahtumaan. Tiedottamisessa kohderyhmänä oli erityisesti Kuonanjärvi-Vehkajärvet suunnan metsänomistajat.

Koko jäsenistölle lähetettiin jäsentiedote kesäkuussa ja joulukuussa. Selvitykseen ”Puruveden taloudellinen arvo” liittyvä kysely lähetettiin sähköpostin ilmoittaneille jäsenille keväällä.

Kotisivuja www.propuruvesi.fi pidettiin ajantasaisina. Yhdistyksellä on myös Facebook-sivut www.facebook.com/propuruvesi ja Puruveden vesienhoidon seurantajärjestelmä sekä FRESHABIT Puruveden kotisivut (www.propuruvesi.fi/FRESHABIT). Niistä löytyy monipuolista informaatiota Pro Puruveden toiminnasta, FRESHABIT-hankkeesta ja vesienhoidosta.

4.4. FRESHABIT-HANKE

Hanke käynnistyi 1.1.2016. Hankkeessa on mukana kahdeksalla kohdealueella erilaisia NATURA 2000 -verkostoon kuuluvia vesistöjä ympäri Suomea. Niistä yksi on Puruvesi. Hanketta johtaa Metsähallitus Luontopalvelut. Hankesopimus on Metsähallituksen ja EU-komission 3.12.2015 allekirjoittama. Siten Puruvesi on noussut selkeästi myös EU-kohteeksi. Hanke päättyy 30.9.2022.

Puruvedellä painopiste on konkreettisissa vesienhoitotoissa viiden kohdealueen valuma-alueilla. Lisäksi vesialueilla tehdään hoitokalastusta sekä vesikasvillisuuden niittoa. Puruvesi on mukana myös useissa hankkeen tutkimus- ja kehittämistehtävissä. Rahoitusta Puruvedelle suuntautuu perushankkeesta suoraan kaksi miljoonaa euroa. Sen lisäksi alueelle kohdistuu valtakunnallisesti johdettuja hankeosioita rahoituksineen ja Kemera-rahoitteisia integroituja hankkeita. EU-rahoitusosuus perushankkeen kustannuksista on 60 %. Etelä-Savon ELY-keskus johtaa monien osapuolten yhdessä toteuttamaa Puruveden osuutta hankkeessa.

Pro Puruveden keskeiseksi vastuualueeksi hankesopimuksessa tuli Puruvesi-osion tiedotustoiminta. Siihen sisältyy mm. FRESHABIT Puruveden kotisivujen kehittäminen ja ylläpito, osallistuminen FRESHABIT -infoin Puruveden seutukunnan tapahtumiin, Puruvesi -seminaarin järjestäminen vuosittain sekä yhteydenpito tiedotusvälineisiin. Toisena selkeänä vastuualueena on ympäristökasvatus. Siinä koululaisten Puruvesi-päivät muodostavat rungon. Lisäksi Pro Puruvesi vastaa kolmesta ulkopuolisilta tilattavasta erityistyöstä. Omien vastuiden lisäksi Pro Puruvesi tukee muita toimijoita erikseen kunkin kanssa sovittavalla tavalla. Pro Puruveden omaksi hankebudjetiksi muodostui noin 125 000 euroa. Siitä EU:n osuus on noin 75 000 euroa ja Pro Puruveden omarahoitusosuus noin 50 000 euroa. Omarahoitusosuuteen Pro Puruvesi hankkii vuosittain itse varat. Palkkakustannuksia Pro Puruvedellä ei ole. Työ tehdään vapaaehtoistyönä.

Vuoden 2021 aikana Pro Puruvesi on ylläpitänyt FRESHABIT Puruveden kotisivuja. Tiedotustilaisuuksia on pidetty FRESHABIT-hankkeen aihein yksi kohdan 4.3. mukaisesti. Tiedottamiseen sisältyviä osallistumisia Puruveden seutukunnan tapahtumiin oli kuusi. FRESHABIT-hanketta käsitteleviä esityksiä pidettiin neljä. Ympäristökasvatukseen kuuluvia koululaisten Puruvesi-päiviä ei voitu koronan vuoksi järjestää.

Mobiilisovellusta on kehitetty ja päivitetty vuoden 2021 aikana.

Keskeisimpiä Pro Puruveden FRESHABIT-hankkeen vastuita vuonna 2021 oli vuoden 2020 lopulla käynnistyneen selvityksen ”Puruveden taloudellinen arvo” loppuun saattaminen.

Selvitys Puruveden taloudellisesta arvosta painottui sellaisen omaisuusmassan ja toiminnan arvioimiseen, johon Puruvedellä ja sen tilalla on vaikutusta. Selvityksessä tarkasteltiin myös taloudellisen arvon kehittymistä sekä ajallisesti että Puruveden selkävesien äärellä verrattuna lahtialueisiin. Vastaavaa selvitystä ei ole Suomessa aiemmin tehty. Työn toteutti kilpailutuksen voittanut Timo Kivisto Consulting Oy.

Keskeinen osa em. omaisuusmassaa ovat Puruveden rantamien vapaa-ajan asunnot. Niitä on noin 1400. Rakentamattomia tontteja on noin 1000. Vakituisen asumisen kiinteistöjä rannalla on noin 170. Lisäksi Kerimäen ja Punkaharjun asemakaava-alueilla Puruveden läheisyydessä on noin 550 omakotitaloa tai kerrostaloasuntoa. Lisäksi Puruveden rannoilla on mm. matkailuun liittyviä kiinteistöjä, maatalouskiinteistöjä, venesatamia ja uimarantoja.

Timo Kivisto Consulting arvioi maanmittauslaitoksen kauppatilastojen ja muun lähdeaineiston perusteella em. omaisuusmassan arvoksi noin 370 miljoonaa euroa. Savonlinnan kaupungin alueelle omaisuusmassaa kohdentui noin 308 ja Kiteen kaupungin alueelle noin 62 miljoonan euron arvosta. Kauppatilastojen mukaan rehevöityneiden lahtialueiden kiinteistöjen hinta oli yli 50 % alempi kuin selkävesien rantojen kiinteistöillä. Hintojen kehittymiseen vaikuttavat monet tekijät.

Selvityksen mukaisen Puruvedeen liittyvän liiketoiminnan arvo koostuu Puruveden rantamien vapaa-ajan asukkaiden käyttämistä seutukunnan palveluista, Puruvedeen kytkeytyvästä matkailusta ja kalastuksen arvosta jatkojalostuksineen. Näiden arvo selvityksen perusteella on yhteensä noin 23 miljoonaa euroa vuodessa. Välittömiksi työllisyysvaikutuksiksi on arvioitu vuosittain noin 170 henkilötyövuotta. Mitä kauemmin vapaa-ajan asukkaat ja matkailijat viihtyvät Puruveden rannoilla, sitä suurempi on taloudellinen arvo seutukunnalle.

Numerot eivät kuitenkaan kerro kaikkea. Siksi oleellinen osa selvitystä oli kysely suunnattuna erityisesti Puruveden rantamilla kiinteistöjä omistaville ja kiinteistöjä käyttäville sekä Puruvedellä liikkuville ja Puruvedellä toimiville. Heiltä saatiin numeroita täydentävää ja monipuolistavaa sekä analysointia helpottavaa tietoa ja näkemyksiä. Vastauksia kyselyyn saatiin 280. Puruveden vapaa-ajan asukkaita vastaajista oli noin 60 % ja ranta-alueiden vakituksia asukkaita noin 15 %.

Pro Puruvesi kilpailutti ja ohjasi työn sekä avusti huomattavasti kyselyn toteuttamisessa. Selvitys ”Puruveden taloudellinen arvo” löytyy Pro Puruveden kotisivuilta.

Kuukausittain on otettu sadevesinäytteet Oulun Yliopistolle liittyen pohjavesien kautta Puruvedeen kulkeutuvien ravinteiden selvittämiseen.

Vapaaehtoistyötä Pro Puruvesi on tehnyt FRESHABIT-hankkeessa 1.1.2016 alkaen yhteensä noin 9000 tuntia.

4.5. OPERANDUM-HANKE

Kesällä 2018 käynnistyi kansainvälinen OPERANDUM-hanke. Siinä on mukana useita EU-maita ja lisäksi Kiina, Australia ja Singapore. Koko hanketta johtaa Italian Bolognan yliopisto. Suomen osuutta johtavat Luonnonvarakeskus ja Ilmatieteen laitos. Puruvesi valittiin Suomen ainoaksi kohdealueeksi. Suomen osuudessa kehitetään metsätalouden luonnonmukaisia vesiensuojelumenetelmiä. Hankkeessa on suuri huomio ilmaston lämpiämisen vaikutuksilla metsätalouden vesiensuojeluratkaisuihin. Yhteistyö FRESHABIT-hankkeen kanssa on kiinteää.

Puruvedellä OPERANDUM-hankkeen kohdealueeksi valittiin Savonlahden valuma-alue ja siinä erityisesti Vehkajärvet-Kuonanjärvi alue. Kaikkinensa em. valuma-alue on Puruveden ongelmallisimpia. Laajoine ojitettuine soineen, turvemaan metsineen ja heikkoon kuntoon päässeine valuma-alueen järvineen rasitteet Puruvedelle ovat erittäin suuret. Valuma-alueella oli hyvät edellytykset yhdistää FRESHABIT-hankkeen konkreettisiin toimiin OPERANDUM-hankkeen tutkimusresurssit. Hyvin tärkeänä nähtiin paikallisten ihmisten ja sidosryhmien kiinteä osallistuminen.

Myös OPERANDUM-hanke eteni vuonna 2022. Jatkuvan kasvatuksen koealalla Kuonanjärven pohjoispuolella tehtiin jatkuvan kasvatuksen periaatteen mukaisia hakkuita. Alue on monipuolisine seurantatietoineen ollut esittelyjen kohteena. Jatkuvatoiminen mittausasema Kuonanjoessa ja jatkuvatoiminen sademittausasema Kuonanjärven rannalla ovat antaneet tärkeää faktatietoa Puruveden Savonlahteen valuvista ravinteista ja kiintoaineesta sekä sateista. Lokakuussa järjestettiin työpaja ja maastoretki, joka suuntautui jatkuvan kasvatuksen koealalle, Kuonanjoen mittausasemalle ja Lautalahden valuma-alueen vesiensuojelurakenteisiin tutustumiseen.

Pro Puruvedellä ei ole hankkeessa virallista asemaa. Hanke on kuitenkin halunnut kytkeä Pro Puruveden mukaan monin tavoin kuten paikallistuntemuksen antajana ja tiedottamisessa. Pro Puruvesi osallistuu myös hankkeen core-ryhmän toimintaan. OPERANDUM-hankkeen kautta Puruvedelle ja Pro Puruvedelle tulee myös kansainvälistä tunnettavuutta.

5. Muuta toimintaa

Puruveden Enanlahden koekalastus

Karelia AMK toteutti Pro Puruveden toimeksiannosta Puruveden Enanlahdella koekalastuksen. Pro Puruvesi vastasi sopimuksesta Karelia AMK:n kanssa, tarvittavien lupien hankinnasta vesialueen omistajilta, vapaaehtoistyöstä ja tukeutumisyjärjestelyistä sekä kustannuksista. Etelä-Savon ELY-keskuksen tuki kustannuksista oli 70 %. Paikallisille ei aiheutunut kustannuksia.

Enanlahden koekalastus toteutettiin kolmessa kahden päivän jaksossa 28.-29.8. alkaen. Toinen jakso oli 31.8.-1.9. ja kolmas 2.-3.9. Koekalastuksen toteutumisessa oleellista oli kaikkien Enanlahden vesialueen omistajien myönteinen asenne. Vesialueella on Enanniemen osakaskunta, Enanlahti-Kukkoniemen osakaskunta ja Turtianniemi 5 rekisteröimätön osakaskunta. Paikalliset osallistuivat myös keskeisesti tarvittavaan vapaaehtoistyöhön.

Samantapaisesti Pro Puruvesi on järjestänyt Karelia AMK:n ja paikallisten kanssa koekalastuksia aiempina vuosina Puruveden Ristilahdella, Mehtolanlahdella, Savonlahdella ja Sorvaslahdella. Karelia AMK:n Puruvedellä toteuttamien koekalastuksien laadukkaat raportit on julkaistu Karelia AMK:n julkaisusarjoissa ja Pro Puruveden kotisivuilla (www.propuruvesi.fi).

Koekalastukset tarjoavat myös Karelia AMK:n opiskelijoille käytännön harjoittelua. Koekalastuksien yhteydessä Pro Puruvesi piti opiskelijoille myös tietoiskuja Puruveden vesiensuojelusta. Tällä tavoin koekalastukset Puruvedellä ovat myös osa Pro Puruveden nuorille suunnattua ympäristökasvatustyötä.

Puruveden Ängervöisen Levälähdän valuma-alue

Paikallisten aloitteesta Pro Puruvesi järjesti toukokuussa yhdessä paikallisten ja vesienhoidon asiantuntijan kanssa maastontiedustelun Levälähdän Kortelammen suunnan valuma-alueelle. Vesienhoitorakenteille sopivien alueiden maanomistajat olivat myötämielisiä rakenteiden teolle. Suunnitelma tehtiin. Metsäkeskus otti vastuun jatkotoimista Kemera-hankkeena. Kilpailutus on ollut ja hanke toteutuu. Tämä on hyvä esimerkki miten paikallisten aktiivisuus ja maanomistajien myötämielisyys vie vesienhoitoa eteenpäin.

Puruveden Laukanlahden vesienhoito

Paikalliset aktiivit olivat kutsuneet 30.10. Lustoon koolle keskustelutilaisuuden aiheena Laukanlahden vesienhoito. Pro Puruvesi oli yksi kutsutuista. Laukanlahden vesienhoitoon liittyy mm. Punkaharjun harjualueen, maanteitten ja rautatien vuoksi erityispiirteitä. Alustavia yhteydenottoja sovittiin tehtävän. Pro Puruvesi lupautui teettämään luontoselvityksen Laukanlahdelle ensi kesänä. Se on tarpeen pelkästään niittojakin varten. Myös Laukanlahden tapaus osoitti miten tärkeää on paikallinen aktiivisuus.

6. Yhteistyökumppanuus

Pro Puruvesi haki vuodeksi 2021 kahdeksatta kertaa ”virallisia” yhteistyökumppaneita. Tavoitteena on saada yrityksiä mukaan Puruvesi-työhön. Toisena keskeisenä tavoitteena on varojen hankinta. Pääyhteistyökumppaneille ja muille yhteistyökumppaneille asetettiin hieman eri kriteerit, jotka näkyivät tuen suuruudessa ja toisaalta Pro Puruveden antamassa näkyvyydessä.

Vuoden 2021 Pro Puruveden **pääyhteistyökumppanit** olivat

- Savonlinnan kaupunki
- Kiteen kaupunki
- Kerimäen Osuuspankki
- Pohjois-Karjalan Osuuspankki
- Saimaan Taideluola Retretti
- Puruveden kalatalousalue
- Raija ja Ossi Tuuliaisien Säätiö
- Vesistö- ja Luontokunnostus Janne Raassina

ja muut yhteistyökumppanit

- Design Lämpö Oy
- DevExit
- Harjun Portti Matkailukeskus
- Jäälinna ry
- KAS-RAK
- Metsä-Raikuu
- Puruveden Savukala
- Pääkanta-Säätiö
- Ruokkeen Lomakylä
- Sahakuutio
- Suur-Savon Osuuspankki

Kiitokset kaikille yhteistyökumppaneillemme Pro Puruveden saamasta tuesta.

7. Talous

Pro Puruveden vuoden 2021 tilinpäätös oli 7471,55 euroa alijäämäinen. Vuonna 2020 tilinpäätös oli 12 857,92 euroa ylijäämäinen. Vuonna 2021 Pro Puruvesi maksoi FRESHABIT-menoistaan myös myöhemmin takaisin saatavan EU-osuuden. Vuonna 2020 saatiin 10 768,23 euroa FRESHABIT-hankkeen EU-osuuden ennakkoa. Pro Puruveden vuoden 2021 alijäämä oli hieman ennakoitua pienempi. Koronasta johtuen joitakin tapahtumia kuten Puruvesi-seminaari ja koululaisten Puruvesi-päivät jouduttiin perumaan. Kustannuksia säästy, mutta tulos jäi siltä osin saamatta.

Kiitos jäsenillemme, tukijoillemme ja talkooväelle! Te olette mahdollistaneet myös taloudellisesti Pro Puruveden toiminnan monen osapuolen yhteisessä työssä puhtaan Puruveden puolesta.

21.3.2022

Pro Puruvesi ry:n hallitus